

[SÉBASTIEN CHIÈZE] (MADRID)
AAN [CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
14 OKTOBER 1671
6809

Antwoord op Huygens' brief van 24 september 1671 (verloren).

Samenvatting: Chièze schrijft nog steeds weinig vorderingen te maken. Een krachtiger steun vanuit Nederland zou wenselijk zijn, temeer daar de Spanjaarden bevreesd zijn voor hun eigendommen in de Zuidelijke Nederlanden.

Chièze schreef opnieuw op 4 november 1671 (6810B).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 34: brief (dubbelvel, 15x21 cm, abcd | -; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 6809, pp. 293-294: onvolledig (<Ces Messieurs ... grand effect.>), rest samengevat.

Namen: Aernout van Beaumont; Hieronymus van Beverningh; William Godolphin; Karel II (koning van Spanje); Emanuel de Lira; Marguérite-Isabelle de Mérode (gravin van Isenghien); Willem III; Juan Domingo de Zúñiga y Fonseca (graaf van Monterrey).

Plaatsen: Argimont; Franche-Comté; Brabant; Brussel; Escorial (Madrid); Londen; Spaanse Nederlanden.

Titels: 'In antiquorum ... ingentem copiam' (Huygens 1671; gedicht).

Transcriptie

¹Madrid, le 14e Octobre 1671.

Le destin est tout autre à Madrid qu'ailleurs. On y languit éternellement, mais le plus commun genre de mort n'est pas celluy de languueur. Ainsy, Monsieur, tant que je ne fairay que me tenir tristement à mon domestique, je cours risque de ne mourir que de ma belle mort. Je ne m'avise guères de chagriner mes amis par des lettres chagrines, et, vous escrivant plus fréquemment que je n'ay fais pendant les trois mois oisifz que j'ay passé icy depuis le despart de Monsieur l'Ambassadeur, mes lettres n'avoient peu estre que d'un caractère très-ennuyant, estant adressées surtout à une personne qui ne passoit pas mieux son tems à Londres que moy à Madrid. Maintenant que, graces au ciel, et sur la foy de vostre | b | lettre du 24 Septembre, je vous crois de retour à La Haye, que Monsieur l'Ambassadeur y est aussy, *mi confiança, despierta mi gozo*, et je m'imagine que vous travaillerez de commune main à rendre mon sejour plus utile au Maistre, ou à me tirer d'icy.

Je me suis resjouy *de las bravas roncas que el Señor Embasador hechava a qui*, et me suis aydé de tout mon courage à le pousser dans le ressentiment, dans la croyance que Messieurs les Estatz accompliroient les menaces qu'il faisoit icy de leur part. Mais si à son arrivée et après son raport on fait une fois connoistre aux Espagnolz que *verba volant* et que toutes ces belles résolutions prises ne sont que *nubes et ventu et pluvia non sequaces*! Selon vostre texte il n'y a qu'à prendre party et se retirer à | c | bonne heure. Pourtant ils ont grande peur icy, qu'il n'en arrive autrement comme vous aurez peu voir par ma dépeche à Son Altesse du 19 Aoust, et pour peu qu'on face de démarches de delà, quand ce ne seroit que par la mise en possession de Son Altesse dans les biens des Eclésiastiques du Brabant, et qu'on face semblant de le mettre en posture de repréailles.

Ces Messieurs icy, si le Comte de Monterey les anime, s'empresseront d'avantage et je m'asseuré que Son Altesse ne tarderoit pas d'estre mise en l'entière possession des biens de Bourgongne et d'avoir en Flandres la terre d'Argimont, et mesmes d'estre deslivrée de la prétension de Madame d'Isenguien, que sans doute le Roy prendroit à sa charge, car | d | tout ce qui ne s'apelle pas icy argent comptant, n'est pas mal aysé à obtenir, surtout, comme je vous ay dit, si Messieurs les Estatz font la peur entière au Comte de Monterey et à *Don Emanuel de Lira*, dont les lettres particulières qu'il en escrira à son beau-père fairont icy grand effect.

Et sur toutes choses je vous supplie, Monsieur, qu'on me tienne bien averty de tout, car faute d'avoir receu advis dans le tems du voyage (capté par l'astuce des Ministres de cette cour) de Monsieur de Beaumont à

1. Ontvangstnotitie van Huygens: <R 30 Octobre 1671.>.

Bruxelles, Monsieur l'Ambassadeur est party sans avoir eu bouche à parler, et je me trouve en mauvaise foy, ayant tousjours soustenu icy qu'il n'en estoit rien.

J'ay fait voir à Monsieur Godolfin l'article de vostre lettre, qui le regarde, et vostre épigramme de l'Escorial, a esté mise dans les annales Royales dudit Convente Royal.

Je suis tout ce que je dois.

Vertaling

Madrid, 14 oktober 1671.

Het bestaan in Madrid is heel anders dan elders. Men kwijnt er eindeloos weg, maar de meest voorkomende doodsoorzaak is niet het wegwijnen. Zodoende, mijnheer, zolang ik mij alleen maar bedroefd aan mijn ondergeschikte rol houd, loop ik het gevaar slechts mijn mooie dood te sterven. Ik waag het nauwelijks om mijn vrienden te bedroeven met droevige brieven en omdat ik u vaker schrijf dan ik heb gedaan gedurende de drie maanden van ledigheid die ik hier heb doorgebracht sedert het vertrek van mijnheer de ²ambassadeur, konden mijn brieven slechts van vervelende aard zijn, gericht als zij voornamelijk waren aan een persoon die in Londen zijn tijd niet beter besteedde dan ik in Madrid. Nu u, de hemel zij dank, en te oordelen naar uw ³brief van 24 september, naar ik aanneem weer terug bent in Den Haag, waar ook mijnheer de ambassadeur, ⁴„mijn steun en toeverlaat“ is, ⁵„ontwaakt mijn goede zin“, en ik stel mij voor dat u gezamenlijk eraan zult werken mijn verblijf nuttiger te maken voor de ⁶meester, dan wel mij terug te roepen.

Ik heb mij verheugd ⁷„over de dappere geluiden die mijnheer de ambassadeur hier heeft geuit“, en ik heb uit alle macht meegeholpen zijn sterke gevoelens naar voren te brengen, omdat ik geloofde dat de heren van de Raad [van State] de dreigementen die hij hier namens hem uitte, zouden uitvoeren. Maar als men, bij zijn aankomst en na zijn rapport, de Spanjaarden eens zou meedelen dat ⁸„het woord vervliegt“, en dat al die mooie genomen beslissingen slechts ⁹„wolken en wind zijn, terwijl de regen niet volgt!“ Volgens uw bewoordingen kan men slechts partij kiezen en zich tijdig terugtrekken. Toch zijn zij hier erg bang dat er iets anders gebeurt, zoals u hebt kunnen zien in mijn bericht van 19 augustus aan Zijne ¹⁰Hoogheid, en het scheelt maar weinig of zij gaan stappen ondernemen, ware het slechts omdat Zijne Hoogheid in het bezit kan worden gesteld van de kerkelijke bezittingen in Brabant, en zij doen alsof hij zich gereed maakt voor vergeldingsmaatregelen.

Die heren hier zullen zich meer haasten als de ¹¹graaf van Monterrey hen aanspoort, en ik ben er zeker van dat het niet lang zal duren voor Zijne Hoogheid volledig in het bezit wordt gesteld van de bezittingen in de Franche-Comté en van het gebied van ¹²Argimont in de Zuidelijke Nederlanden en zelfs wordt gevrijwaard van de vordering van ¹³mevrouw van Isenghien, die de ¹⁴koning zonder twijfel te zijnen laste zal nemen, want alles wat hier niet contant geld heet is niet moeilijk te verkrijgen, vooral wanneer de heren Statenleden, zoals ik u heb gezegd, de graaf van Monterrey en de heer Emanuel de Lira angst aanjagen, van wie de privé-brieven die hij erover aan zijn ¹⁵schoonvader zal schrijven hier grote uitwerking zullen hebben.

En bovenal verzoek ik u, mijnheer, dat men mij goed van alles op de hoogte houdt, want doordat er geen tijdig bericht was ontvangen van de reis van de heer [Aernout] van Beaumont naar Brussel (listig opgevangen door de ministers van dit hof), is mijnheer de ambassadeur vertrokken zonder te hebben kunnen spreken, en ik word niet meer geloofd omdat ik steeds heb volgehouden dat er niets van waar was.

2. Hieronymus van Beverningh.

3. Huygens aan Chièze, 24 september 1671 (verloren).

4. Willem III.

5. Willem III.

6. Juan Domingo de Zúñiga y Fonseca.

7. Argimont, in de buurt van Jemeppe in de Ardennen.

8. Marguërite-Isabelle de Mérode.

9. Karel II, koning van Spanje.

10. Diego de la Torre.

Ik heb aan de heer [William] Godolphin het gedeelte van uw brief laten zien dat hem aangaat, en uw¹¹hekeldicht over het Escuriaal is in de koninklijke annalen van het genoemde klooster opgenomen.

Ik ben geheel wat ik verschuldigd ben te zijn.

11. 'In antiquorum ... ingentem copiam' (Huygens 1671; gedicht).